

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Sendt til: strafferetskontoret@jm.dk,
josd@jm.dk,
Ang. nr. 2025-03934

14. november 2025

Høringssvar over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forskellige andre love.

Danske Advokater takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Dette høringssvar er udarbejdet i samarbejde med fagudvalget for strafferet og straffeprocessen.

Lovforslaget indeholder på flere punkter gode og konstruktive tiltag som vi anerkender, men rummer samtidig alvorlige lovtekniske og retssikkerhedsmæssige udfordringer, der bør adresseres, før loven kan fremsættes.

1. Positive elementer i lovforslaget

Danske Advokater vil gerne fremhæve, at lovforslaget på flere områder bevæger sig i en positiv retning:

- Fremrykket prøveløsladelse og øget fleksibilitet i straffeforviklingen vurderes som konstruktive tiltag, der kan understøtte resocialisering og bidrage til at reducere overbelægning i Danmarks Fængsler.
- Muligheden for større fleksibilitet i varetægtsfængslinger samt overvejelser om lempelser vedrørende sagsomkostninger er ligeledes fornuftige og retspolitiske tiltag, som Danske Advokater hilser velkomne.
- Der er også grund til at anerkende ønsket om at skabe mere proportionale og realistiske sanktionsformer for visse typer lovovertrædelser.

Disse dele af lovforslaget går i retning af en mere balanceret og effektiv kriminalpolitik, hvor fokus flyttes fra ren strafskærpelse til mere hensigtsmæssig håndtering og udslusning af dømte.

2. Retssikkerhed og lovteknik

Lovforslaget bærer dog også præg af en tendens til at anvende lovtekniske metoder, der udhuler legalitetsprincippet.

Inden for strafferetten gælder som grundprincip *nulla poena sine lege*, jf. straffelovens § 1. Lovgivningen skal være klar, forudsigelig og forståelig for borgeren. Når lovgiver foretager formelle eller “sproglige” ændringer, der i realiteten medfører materielle udvidelser af strafansvaret, undermineres dette princip.

Dette gælder bl.a. i relation til straffelovens § 119, hvor ændringen efter bemærkningerne udvider kredsen af beskyttede personer. Selv om bemærkningerne til § 119 nu i højere grad præciserer formålet, sker udvidelsen fortsat primært gennem forarbejderne og ikke gennem klar lovtekst. Det skaber fortsat retssikkerhedsmæssig usikkerhed.

3. Udvidelsen af § 119 – advokaters rolle og afgrænsning

Danske Advokater byder det velkomment, at lovforslaget lægger op til at beskytte visse advokater på lige fod med andre aktører i retssalen.

Det er meget positivt, at der i lovgivningsarbejdet rettes fokus mod de advokater, der i kraft af deres virke kan være særligt udsatte.

Vi så dog gerne, at bistandsadvokater ligeledes blev omfattet af udvidelsen af § 119, idet de i praksis ofte udfører funktioner, der minder om offentlige hverv, og kan være udsatte i mødet med tiltalte. Det samme gør sig gældende for advokater, der udpeges af retten som bobestyrere, kuratorer eller tilsynsførende – roller, hvor trusler og chikane ligeledes kan forekomme.

Hvis man politisk ikke ønsker at udvide kredsen yderligere, opfordrer Danske Advokater til, at Justitsministeriet anmoder Advokatsamfundet og Danske Advokater om at afdække omfanget af udfordringen for den resterende gruppe advokater, der i dag står uden for beskyttelsen.

4. Ændringen af retsplejelovens § 843 a – risiko for indgreb i det frie forsvarervalg

Danske Advokater finder det yderst bekymrende, at lovforslaget lægger op til, at retten kan afbeskikke en forsvarer, som ikke kan møde inden for fire uger fra anklageskriftets indlevering.

Denne bestemmelse vil i praksis:

- Indskrænke den sigtedes ret til fri forsvarervalg,
- Skabe alvorlige praktiske problemer for forsvarsadvokater, der ofte har kalenderen planlagt flere måneder frem, og
- Medføre risiko for, at sager fordeles efter “hvem der kan den dag”, frem for efter kvalifikation og erfaring.

Forslaget kan således svække kvaliteten af forsvarsbistanden og bringe Danmark nærmere et system, hvor tilfældighed snarere end faglighed afgør forsvarervalget.

Danske Advokater opfordrer derfor til, at bestemmelsen udgår eller ændres væsentligt, således at retten kun kan afbeskikke en forsvarer efter konkret partshøring og i helt særlige tilfælde, hvor en forsinkelse reelt hindrer sagens fremme.

5. Danmarks Fængslers beføjelser og behov for klare retningslinjer

Lovforslaget lægger op til at give Danmarks Fængsler et vidtgående skøn ved afgørelser efter straffuldbyrdelsesloven. Danske Advokater finder, at dette bør ledsages af klare lovfæstede kriterier for, hvordan afgørelser om prøveløsladelse, udgang og overførsel skal træffes.

De nuværende bemærkninger er for åbne og overlader for stor fortolkningsfrihed til forvaltningen. Retssikkerheden tilsiger, at borgeren skal kunne forudse konsekvenserne af sine handlinger og have mulighed for at påklage afgørelser truffet efter ensartede og gennemsigtige regler.

De foreslåede bestemmelser om tidligere prøveløsladelse og overgangsboligordninger understreger behovet for tydelige lovfæstede kriterier for Danmarks Fængslers skønsudøvelse.

6. Sammenfattende vurdering

Lovforslaget indeholder på flere områder gode og konstruktive elementer, men lider under alvorlige lovtekniske og retssikkerhedsmæssige mangler.

Danske Advokater opfordrer derfor Justitsministeriet til:

- At sikre, at ændringer med materiel betydning fremgår af lovtekst – ikke kun af bemærkninger,
- At opretholde princippet om frit forsvarervalg og undgå procedureregler, der reelt underminerer forsvarerens rolle,
- At inddrage Advokatsamfundet og Danske Advokater i at afdække omfanget af udfordringen for den resterende gruppe advokater, der i dag står uden for beskyttelsen § 119 og
- At begrænse Danmarks Fængslers skøn gennem klare og lovfæstede retningslinjer.

7. Afsluttende bemærkninger

Danske Advokater står gerne til rådighed for uddybende spørgsmål eller dialog.

Med venlig hilsen

Mette Hoeck
Juridisk konsulent
Danske Advokater